

УДК 657

Панченко О.М.¹, Шараєв А.О.²

¹ канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕЗ-0514 НУ «Запорізька політехніка»

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК МЕТОД БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Важним методом бухгалтерського обліку спостереження та контролю за господарською діяльністю є документування. Проте документація не завжди охоплює всі господарські явища в момент їх здійснення. Так, природні втрати матеріальних цінностей при зберіганні, (усихання, випаровування, псування тощо), неточності при прийманні або відпуску, помилки в обліку та інші явища в момент здійснення не можуть бути оформленні відповідними документами і відображені в обліку. Це зумовлює появу розбіжностей між фактичною наявністю цінностей і показниками обліку. Оформляють такі явища не тоді, коли вони відбуваються, а лише у разі їх виявлення. Виявити не оформлені обліковими документами явища дає змогу інвентаризація як метод бухгалтерського обліку.

При інвентаризації важливо порівняти фактичну наявність та облікові залишки. Якщо між ними виявляються відмінності, то треба вжити заходів для з'ясування причин виникнення відхилень, та привести факт та облік до єдиного стану. Тобто, щоб у облікові залишки та фактична наявність дорівнювали один одному, а статті фінансової звітності відображали реальний фінансовий стан на визначену дату.

Вартість виявлених надлишків і нестач цінностей у звіряльних відомостях наводять згідно з їх оцінкою в регістрах бухгалтерського обліку. Тобто факт плюс або мінус відносно даних обліку.

Проводити інвентаризацію достовірності даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності підприємства зобов'язує стаття 10 Закону України

«Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»[1]. Під час інвентаризації активів і зобов'язань перевіряють і документально підтверджують власне їх наявність, стан, відповідність критеріям визнання та оцінки.

Порядок проведення інвентаризації та оформлення її результатів визначає Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань [2]. Застосовувати його зобов'язані всі юридичні особи незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Проведення інвентаризації забезпечує керівник підприємства, який має створити необхідні умови для її проведення, призначити комісію, визначити об'єкти, періодичність та строки проведення інвентаризації.

Класифікація інвентаризації здійснюється за способом, при якому здійснюється перевірка об'єктів, за обсягом, яким охоплюються об'єкти, за частотою, з якою проводиться інвентаризація, за поставленою метою здійснення та за характером, за допомогою якого буде здійснюватися проведення інвентаризації [3].

Інвентаризацію проводять у чотири етапи:

1. Підготовчий
2. Перевірочний
3. Порівняльно-аналітичний
4. Завершальний

На підготовчому етапі насамперед керівник підприємства повинен видати наказ про проведення інвентаризації, в якому встановити: • дату, станом на яку фіксують дані інвентаризації;• терміни проведення; • види активів та зобов'язань, що інвентаризуються.

Другий етап інвентаризації -це натуральна і документальна перевірки фактичної наявності активів і зобов'язань. У процесі інвентаризації фактичну наявність цінностей комісія фіксує в інвентаризаційних описах і актах інвентаризації.

На третьому етапі складається порівняльна відомість та протокол з висновками роботи інвентаризаційної комісії. Оформлені інвентаризаційні описи комісією передаються до бухгалтерії, де фактичні залишки матеріальних цінностей, зафіксовані в описах, порівнюють з даними бухгалтерського обліку і виявляють лишки або нестачі цінностей (якщо вони мали місце).

Матеріальні цінності, по яких виявлені розходження з даними бухгалтерського обліку, записують в порівняльну відомість, а матеріально відповідальні особи повинні дати інвентаризаційній комісії письмові пояснення щодо причин їх виникнення.

Свої висновки і пропозиції щодо урегулювання інвентаризаційних різниць комісія оформляє протоколом і подає на затвердження керівнику господарства. Керівник повинен прийняти рішення про оприбуткування лишків та списання нестач цінностей і затвердити протокол у 5-денний строк.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV – ВР. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: Наказ МФУ від 02.09.2014 р. № 879 URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>.
3. Кузьмін Д. Л. Класифікація інвентаризацій для цілей обліку і контролю. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/4078/1/68.pdf>